

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/35, p. 181-194

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12795>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

This article was checked by iThenticate.

ÖĞRENCİ EĞİTİM ÖĞRETİM İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİNDE ALANIN ÖNEMİ

Selma ELYILDIRIM – Aliye ALTUNDAŞ***

ÖZET

Sosyal bilimler ve fen bilimleri arasında alana özgü farklılıklar bulunmaktadır. Bu yüzden, öğretimde kullanılan yöntem ve yaklaşımlar birbirinden farklılaşır. Teknoloji ve bilimde yaşanan hızlı gelişmeler bu alanların öğretimini de etkilemektedir. Buna paralel olarak öğrencilerin beklenti ve ihtiyaçları çeşitlenmektedir. Ancak, farklı alanlarda öğrenimlerine devam eden öğrencilerin kendilerine sunulan eğitim ve öğretim programları ile ilgili görüş, beklenti ve ihtiyaçlarının ne ölçüde farklılaştığı ya da ortak zeminde bulunduğu bilinmemektedir. Bu çalışma bu boşluğu doldurmayı amaçlamıştır.

Çalışmaya İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'ndan doksan beş ve Kimya Bölümü'nden doksan dört öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilere üç bölümden oluşan bir anket uygulanmıştır. Anketin ilk bölümü öğrencilerin kişisel bilgileri, ikinci bölümü ders içerikleri ve son bölümü de teknoloji kullanımına yönelik sorulara ayrılmıştır. Ankette katılımcılara hem kapalı hem de açık uçlu sorular sorulmuş, bazı sorular ise Likert türü ölçekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Anketin ilk iki bölümüne ilişkin sorulara verilen cevapların değerlendirilmesinden elde edilen sonuçlar, sosyal bilimler ile fen bilimleri öğrencilerinin beklenti ve ihtiyaçları arasında bazı farklılıklar olmasına rağmen birbirleriyle benzer sorunlarla karşılaştığını ortaya koymuştur. Öğrenciler zaman zaman kendilerine sunulan konu, örnek ve terimleri anlamakta zorluk çektiklerini belirterek, bu zorlukların üstesinden gelmek için farklı kaynaklara yöneldiklerini belirtmiş, mezuniyetten sonraki mesleklerine hazırlayıcı ve uygulamaya yönelik derslerin artırılması isteğinde bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İhtiyaç çözümlemesi, ders içeriği, öğrenci beklentileri, sosyal bilimler, fen bilimler

* Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, El-mek: selyildirim@gazi.edu.tr

** Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, El-mek: aaltundas@gazi.edu.tr

THE IMPORTANCE OF THE FIELD IN DETERMINING THE STUDENT EDUCATION NEEDS

ABSTRACT

There are area-specific differences between the social sciences and the sciences. Therefore, the methods and approaches used in teaching differ from each other. Rapid developments in technology and science are also affecting the teaching of these fields. Parallel to this, expectations and needs of students are diversified. It is not known, however, how much the views, expectations and needs of the students who are attending their education in different fields differentiate or meet at the common ground about the education and training programs offered to them. This study aims to fill in this gap.

Ninety-five students from the Department of English Language and Literature and ninety-four students from the Department of Chemistry participated in this study. A three-part questionnaire was applied to these students. The first part of the questionnaire included questions focussing on the personal information of the students, the second part was related to the course contents and the last part was about the questions concerning the use of technology. Both closed and open ended questions were asked in the questionnaire and some questions were formed by Likert type scaling method. The results of the answers evaluating the questions of the first two parts of the questionnaire revealed that the participants have similar problems with each other even though there are some differences between the expectations and needs of the students of social sciences and science. By stating that students had difficulty in understanding the subjects, examples and terms presented to them from time to time, they have indicated that they make use of various sources to overcome these difficulties and have asked to increase the number of preparatory and practical courses for their future profession.

STRUCTURED ABSTRACT

Purpose of the Study

This study aims to investigate the effect of the field learners study on the preparation of the programme offered to them. Learners needs should be taken into account beside the experts while designing the curriculum in a programme since they have their own ideals and plans before starting their university education, and if the programme does not meet their needs, they lose their motivation and think that they have chosen the wrong programme. Needs Analysis, which is defined as gathering information relating the needs of learners studying a specific area to design the proper programme presenting the beneficial information, materials and experiences learners need (Iwai, Kondo, Lim, Ray, Shimizu ve Brown, 1999:6), is a must in designing a succesful and fulfilling programme as it provides useful information that they can be exploited in preparing better teaching materials, identifying effective teaching strategies and activities, developing new evaluation techniques

Turkish Studies

and practical exercises available for classroom teaching. Furthermore, learners involved in the decision making process will think that their needs are considered in the preparation of activities and the identification of the assignment topics and this will motivate them to take active parts in the learning process (Tarone & Yule, 1989).

In fact, needs analysis is a collaborative process, though Nunan (1988) expressed his doubts concerning the effectiveness of the points made by inexperienced learners about their needs, and it includes not only learners and teachers but also the government policies and parents (Belcher, 2006). Therefore, all sides should contribute to the design of the curriculum. Nevertheless, Watanabe (2006:84) asserts that learners' needs are more important than the other sides in a learner-centered approach as there can be a gap between the learners' targets and the programme targets when the authorities' needs are given priority to the learners' needs. In the meantime, Anayeva (2014:9) argues that in the design of a curriculum learners' cultural, personal, and occupational needs as well as their academic needs should be considered to offer a programme which is appropriate for learners educational and professional development. A warning came from Nunan (1988) by drawing attention to the fact that students may not have sufficient knowledge and experiences, and hence they may contribute to the curriculum as regards assignments, activities and other things through getting guidance from their lecturers.

Keeping all the points made above in mind, the present study focussed on the expectations and needs of learners attending different departments. It was thought that learners studying different fields as their major would demand different things from the programme they attend. The present study was carried out to find out to what extent learners studying social sciences differ from learners studying natural sciences as regards their needs and expectations from the courses they attend.

Methodology

To answer this question, a needs analysis questionnaire consisting of three subsections was given to 94 learners majoring in chemistry and 95 learners in English Language and Literature at a university in Turkey. The questionnaire included questions gathering information about learners' thoughts about the contents of the course they take, the difficulties they face, the sources they use to make up the incomplete knowledge or incomprehensible points they met in their courses as well as questions gathering personal information about participants' age, gender, interest about the area they study, anxieties, and so on. In addition, there were both open ended and closed questions and some of the questions were prepared in the form of Likert-type scaling to have detailed information about the things asked in the questions.

This questionnaire was developed by relying on earlier questionnaires assessing needs analysis but, in view of pilot study carried out with five students who did not participate in the data collection in the main study, some modifications were made such as adding new questions, omitting some questions and changing the words in the questions.

Turkish Studies

Results

After collecting the data, the results obtained from the study were analysed to find out the distribution of raw results and percentages calculated from the raw results. These results showed that although learners attended different departments and the areas they studied as their major differed from each other, they had similar expectations concerning the courses and the programme they attended. They had difficulties in understanding some of the topics, terms and examples presented to them. In that case they looked up various sources ranging from supplementary textbooks to internet rather than asking the lecturer of the course. They would like to have applied courses more than theoretical ones since they thought these courses would prepare them for their future job better. The questionnaire results also showed some other details about their expectations for improving the quality of education presented to them.

The conclusion drawn from the study is that even learners studying different fields can have the same expectations if the programme offered to them do not meet their needs. In the world shrinking more and more, learners needs can be globalized and become similar to each other even though they study different fields. Therefore, education programmes and institutions should give more weight and importance to the wishes and expectations of learners when they want to keep up with the requirements of the developing world.

Key words: Needs analysis, course content, student expectations, social sciences, science

1. Giriş

Öğretimde uygulanacak ders programlarının hazırlanmasında öğrenci ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması gerekliliği uzun zamandır bilinmesine rağmen, özellikle yirminci yüzyılın ikinci yarısından itibaren bireylerin uzmanlık alanlarına hakim ve iletişime açık olmasının önemini vurgulayan öğretim yöntemlerinin ortaya çıkmasıyla birlikte konuya olan ilgi büyük bir ivme kazanmıştır. Böylece, öğrenci ihtiyaçlarını ön planda tutan öğrenci odaklı öğretime geçilmesine yönelik çabalar artmıştır.

Burada anahtar rolü ihtiyaçların belirlenmesi almış ve ihtiyaç çözümlemeleri önemli hale gelmiştir. Iwai, Kondo, Lim, Ray, Shimizu ve Brown (1999:6) tarafından ihtiyaç çözümleme, belli bir alanda çalışma yapan öğrencilerin bir grubundan öğrenme ihtiyaçlarını karşılayacak bir program oluşturmak amacıyla bilgi toplanması olarak açıklanmaktadır. Araştırmacılar dil öğretimi bağlamında konuyu irdeleyerek ihtiyaçların belirlenmesinden sonra ihtiyaçların hedef ve amaçlar doğrultusunda materyal oluşturma, öğretim stratejileri ve etkinlikleri belirleme, değerlendirme tekniklerini seçme şeklinde programlara uygulanabileceğini belirtmişlerdir.

İhtiyaç çözümlemeleri her tür programın oluşturulmasında kullanılacak yararlı bir yaklaşım olup öğrencilerin ders etkinliklerine etkin katılımlarını motive edecektir çünkü öğrenciler kendi ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlanan etkinlik ve ödevleri hedeflerine ulaştıracak vasıtalar olarak görecektir (Tarone ve Yule, 1989). Bu arada, Belcher (2006:137) önemli bir noktaya dikkat çekmektedir. O da ihtiyaç çözümlemenin işbirliğine dayanan bir süreç olup hükümet ve eğitimcilerden, ebeveyn ve öğrencilere kadar uzanan farklı tarafları içerdiğidir.

Turkish Studies

Watanabe (2006:84) öğrenci odaklı bir yaklaşımda öğrenci ihtiyaçlarının merkezde yer alması gerektiği düşüncesindedir. Öğrencilerin ihtiyaçları göz ardı edilip otoritelerinki ön plana çıkarıldığında öğrenci hedefleri ile program hedefleri arasında bir boşluk olacağını belirtir. Ayrıca, araştırmacı program hazırlamada yer alan farklı paydaşların ihtiyaç ve görüşlerine yer vermek için daha fazla ihtiyaç çözümlenmesi yapılması gerektiğinin altını çizer.

Ananyeva (2014:9)'da, dil öğretimi bağlamında, öğretim programını oluşturan kişilerin öğrencilerin akademik ihtiyaçlarının yanı sıra kültürel, kişisel ve hazırlandıkları mesleğe ilişkin beklenti ve ihtiyaçlarını göz önünde tutmaları gerektiğini belirtir. Öğrenci merkezli programlarda öğrencilerin program öncesinden başlayıp uygulamaya kadar sürece dahil edilmesinin önemini tartışır.

Nunan (1988) ise öğrencilerin programlarda uygulanacak müfredata katkıda bulunmasının bilgi ve tecrübe eksikliğinden dolayı zor olduğu ancak öğretmen rehberliğinde müfredatta yer alacak ödevler, etkinlikler, üretilecek şeyler konusunda katkıda bulunabileceklerini dile getirir.

Bu arada, alan yazında ihtiyaç çözümlerinde kullanılacak verinin toplanmasında uygulanacak yöntemlere ilişkin öneriler de bulunmaktadır. Kimi araştırmacı anket, vaka çalışmaları, öz değerlendirme, kimisi de gözlem veya görüşme yöntemini önermektedir (Jordan, 1997; Nunan, 1998). Nunan (1988:4) veride öğrencilerin halihazırdaki yeterlilik düzeyi, yaşı, eğitimi gibi kişisel bilgilerinde toplanması gerektiğini vurgularken, Hutchinson ve Walter (1987) konuyu dil öğretimi bağlamında ele alıp veri toplamada, öğrencilerin neye, niçin, ne şekilde ihtiyaç duyduğu, nerede ve ne zaman kullanacaklarının da dahil edilmesi gerektiğini söyler.

Birbirinden farklılık gösteren sosyal ve fen alanlar arasında eğitim ve öğretimde farklılık olduğu açıktır. Bu hem alanların kendine özgü özelliklerinden hem de uygulanan öğretim yöntem ve yaklaşımlarından kaynaklanmaktadır. Ancak, eğitim ve öğretimdeki farklılıklara rağmen, bu alanlara devam eden öğrencilerin 21. yüzyılda kendilerine sunulan eğitim ve öğretim programlarının işlerliği ve bunlara ilişkin beklentilerinde herhangi bir çakışma veya çatışma olup olmadığı bilinmemektedir. Bu noktadan hareketle, aynı üniversiteye devam eden sosyal bilimler ve fen bilimleri öğrencilerine yönelik bir program değerlendirme ve ihtiyaç belirlemeye yönelik anket çalışması yapılmıştır.

2. Yöntem

2.1 Katılımcılar

Çalışmanın denek grubu yaşları genel olarak 18-26 aralığında değişen 94 kimya bölümü ve 95 İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümü öğrencisinden oluşmaktadır. Kimya bölümünden çalışmaya katılan öğrencilerin neredeyse yüzde altmış dördüncü sınıf, kalanı ise iki ve üçüncü sınıf öğrencilerinden oluşurken, İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünden katılanların yüzde ellisi birinci sınıf, yüzde otuz yedisi ikinci ve kalanı üç ve dördüncü sınıf öğrencilerinden oluşmuştur. Katılımcıların cinsiyet dağılımı ise Kimya bölümünde yüzde 82 kız (77 kız), diğerleri erkek (17 erkek), İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünde yüzde 75 kız (71 kız) ve yüzde 25 erkek (24 erkek) şeklindedir. Öğrencilerin hepsi gönüllü olarak çalışmaya katılmıştır.

2.2 Materyal

Çalışmada kullanılan veri öğrencilere verilmek üzere hazırlanan bir program değerlendirme ve ihtiyaç belirleme anketinden elde edilmiştir. Anket üç bölümden oluşmuştur. Beş sorunun yer aldığı ilk bölümde öğrenciler hakkında kişisel bilgiler toplanmıştır. Sorular öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, devam ettiği sınıf bilgilerinin yanı sıra bölüm tercih sırası ve sebebi, iş olanakları ve

sorunları, ve kendilerini geliştirmek amacıyla devam ettikleri başka etkinlikler, varsa bu etkinliklerin adlarına odaklanmıştır.

Ders içeriklerini ele alan ikinci bölümde katılımcılara altı soru sorulmuştur. Sorular ders içerikleri, sınıfta teknolojiye yer verilip verilmediği, araştırmaya yönelik çalışmaların yapılıp yapılmadığı, öğrencilerin beklentileri ve karşılaştığı güçlükleri belirlemeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Bu çalışmada yer verilmeyen son bölümde ise öğrencilerin teknolojiye karşı tutumu, internet kullanımı ve bazı yerel ağdaki kaynakları kullanma sıklıkları gibi konuları ölçen dört soru sunulmuştur. Sorular içerik olarak hem evet-hayır şeklinde kapalı, hem de katılımcıların cevap verecekleri açık uçlu soruları içermiştir. Bu arada, ikinci ve üçüncü bölümdeki bazı sorular Likert türü ölçekleme yöntemiyle oluşturulmuştur. Anket sorularına ilişkin detaylı bilgi aşağıda sunulan bulgular ve tartışma bölümünde verilmektedir.

Anket başka araştırmacılarca daha önce geliştirilen ve kullanılan anketlere eklenti ve çıkarma yapılarak uyarlamaya yoluyla oluşturulmuş olup katılımcılara kendi anadillerinde verilmiştir. Böylece anlamama veya yanlış anlamamanın önüne geçilmeye çalışılmıştır. Ayrıca, ana çalışmadan önce anket ana çalışmaya katılmayan beş öğrenciye uygulanarak birkaç küçük değişikliğe gidilmiştir.

3. Bulgular ve tartışma

Anket uygulamasından sonra öğrencilerin sorulara verdikleri yanıtların dağılımını belirlemek için sonuçların çözümlenmesi yapılmıştır. Bazı öğrenciler kimi soruları cevaplamadığı için yüzdelik oranlar soruları cevaplayan öğrenci sayısına göre hesaplanmıştır. Anket sonuçları her bir soru ve alan için aşağıda sunulmaktadır.

Ankette öğrencilerin yaşı ve cinsiyetini sorgulayan ilk iki sorudan sonra, üçüncü soru öğrencilerin devam ettiği bölümün üniversite tercih sıralamasındaki yerini sorgulamıştır. Birinci tabloda sunulan sonuçlara göre, öğrencilerin üniversite giriş sınavında yer alan sosyal bilimler sınavlarına ek olarak girdiği dil sınavı sonuçlarıyla belirlendiği İngiliz Dili ve Edebiyatı alanında tercih sıralaması yüzde 74 oranında 1 ile 5 arasındayken, üniversite sınavında fen bilimleri sınavı sonuçlarına göre tercihini yapan Kimya öğrencilerinin yüzde 49'unun ilk beşte diğerlerinin ise sonraki tercihlerinde yer aldığı görülmüştür.

1. Tablo Öğrencilerin devam ettiği bölümün üniversite tercih sıralamasındaki yeri

Üniversite tercih sıralaması	İngilizce	%	Kimya	%
1 ile 5 arası	67	74	44	49
6 ile 10 arası	24	26	25	28
10'dan sonra	0	0	21	23
Toplam	91	100	90	100

Ancak, Kimya öğrencilerinin aldıkları puana göre tercih yaptıkları göz önünde bulundurulduğundan neredeyse yüzde ellisinin Kimya bölümünü bilinçli olarak seçtiği söylenebilir. Aslında öğrencilerin bu alanları seçme nedenlerinin sorgulandığı aynı sorunun devamı olan soruya verilen ve aşağıdaki tabloda sunulan yanıtlarda bu algıyı desteklemektedir. İngilizce öğrencilerinin yüzde 72'si, Kimya öğrencilerinin yüzde 48'i ilgi ve sevgiyi neden olarak öne sürmüştür. Diğer nedenler, alanlarını daha iyi öğrenme isteği, üniversite puanı, iş imkanları ve seçtikleri meslek şeklinde sıralanmıştır.

Anketin ilk bölümünün dördüncü sorusu öğrencilerin öğretim alanlarıyla ilgili mezuniyet sonrası iş endişesi taşımaları ve iş fırsatlarından ne kadar haberdar olduğunu ölçmek üzere sorulan sorudan oluşmuştur. İşe girme endişesi taşıdıklarını veya taşımadıklarını bildirme durumunda bunun

nedeni de sorgulanmıştır. Aşağıda 3. tabloda yer alan sonuçlara göre, İngilizce öğrencilerinin değişik iş kollarında dil bilen elemanlara duyulan ihtiyaç dolayısıyla iş endişesi taşıma oranlarının yüzde 42 ile endişe oranları yüzde 74 olan Kimya öğrencilerinden daha düşük olduğu belirlenmiştir.

2. Tablo Öğrencilerin alanları seçme nedenleri

Neden	İngilizce	%	Kimya	%
İlgi ve sevgi	66	72	35	48
Alanlarını daha iyi öğrenme isteği	10	11	4	5
Alanla ilgili mesleği seçme	6	6	5	7
İş imkanı	3	3	5	7
Üniversite puanı	0	0	10	14
Diğer	7	8	14	19
Toplam	92	100	73	100

Bu endişeye sahip olma veya olmama nedenlerine gelince, aşağıda 4. ve 5. tablolarda sunulduğu gibi, öğrenciler yaşanan işsizlik sorununa ve geçmeleri gereken zor olduklarını düşündükleri sınavlar, çok mezun olması, iş alanının sınırlı olmasına dikkat çekmiş, bu endişelerinin olmaması ile ilgili olarak da endişe duyan öğrencilerin aksine, geniş iş olanakları, iyi yetişmiş elemana olan ihtiyaç gibi nedenleri sıralamıştır.

3. Tablo Mezuniyet sonrası iş bulma endişesi taşıma

İş bulma endişesi taşıma	İngilizce	%	Kimya	%
Evet	40	42	70	74
Hayır	55	58	24	26
Toplam	95	100	94	100

4. Tablo İş endişesi taşıma nedenleri

Nedenler	İngilizce	%	Kimya	%
İşsizlik sorunu	13	52	14	35
Geçilmesi gereken sınavlar	6	24	0	0
Mezun öğrenci sayısının yüksekliği	0	0	12	30
İş alanının sınırlı olması	0	0	7	17,5
Diğer	6	24	7	17,5
Toplam	25	100	40	100

5. Tablo İş endişesinin olmaması nedenleri

Nedenler	İngilizce	%	Kimya	%
İngilizce önemli	12	43	0	0
Geniş iş olanakları	6	21,4	8	50
Kendini geliştirmek	6	21,4	5	31
Diğer	4	14,2	3	19
Toplam	28	100	16	100

Öğrencilerin alanlarına ilişkin sunduğu iş olanakları listesinde farklı iş kolları yer almaktadır. Altıncı ve yedinci tabloda sunulan listelere göre, hem sosyal bilimler hem de fen bilimleri öğrencilerinin, aslında mezuniyetten sonra, oldukça yüksek sayıda öğrenci tarafından sunulmasına rağmen, yalnızca öğretmenlik mesleğiyle sınırlı kalmayıp devam ettikleri alanla ilgili bütün iş olanaklarını göz önünde tutmaya çalıştıklarını göstermektedir. Tablodaki sonuçlar, İngilizce ile ilgili çevirmenlik, editörlük, yazarlık ve gazetecilik gibi iş olanaklarının özel sektörle birlikte seçenekler

arasında tutulduğunu ortaya koymuştur. Benzer şekilde, fen bilimleri öğrencilerinin kendi alanlarına özgü kimyagerlik, sanayi, hastane ve laboratuvarında çalışma imkanlarını göz önünde bulundukları yedinci tablodaki sonuçlardan anlaşılmaktadır.

6. Tablo İngiliz Dili ve Edebiyatı öğrencileri için iş imkanları

Meslekler	İngilizce	%
Öğretmenlik	86	33
Çevirmenlik	72	28
Akademisyenlik	39	15
Özel sektör	30	11
Editörlük	14	5
Yazarlık-gazetecilik	6	2
Diğer	13	5
Toplam	262	100

7. Tablo Kimya öğrencileri için iş imkanları

Meslekler	Kimya	%
Öğretmenlik	21	22
Kimyagerlik	9	9
Sanayi	22	23
Laboratuvarlar	15	16
Özel sektör	14	15
Hastaneler	10	11
Diğer	4	4
Toplam	95	100

Artık bireylerin daha rekabetçi bir dünyada yaşamasından dolayı öğrencilerin kendilerini geliştirmek amacıyla devam ettiği herhangi bir kurs, eğitim, seminer, vb. etkinlik olup olmadığı, olması durumunda ise bu etkinliğe ayrılan zaman sorulmuştur. Verilen yanıtlar öğrencilerin dil kursu, sertifika programları, Açık Öğretim Fakültesi (AÖF) gibi eğitim ve öğretim; dans, enstrüman çalma, spor gibi sosyal etkinliklere devam ettiğini ve bunlar için etkinliğin türüne göre haftada 1 ile 15 saat arasında zaman ayırdıklarını ortaya koymuştur. Ayrıca, öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplardan, Kimya bölümü öğrencilerinin kendilerini geliştirmek için daha çok etkinliğe katıldığı görülmüştür.

8. Tablo Öğrencilerin ders dışı etkinlikleri

Etkinlikler	İngilizce	%
Dil kursu	8	25
AÖF	4	12,5
Dans	4	12,5
Enstrüman çalma	6	19
Diğer	10	31
Toplam	32	100

9. Tablo Öğrencilerin ders dışı etkinlikleri

Etkinlikler	Kimya	%
Dil kursu	17	44
AÖF	4	10
Sertifika	4	10
Diksiyon	3	8
Bilgisayar kursu	2	5
Dans	2	5
Enstrüman çalma	1	3
Diğer	6	15
Toplam	39	100

Anketin ikinci bölümündeki sorular, yöntem bölümünde belirtildiği üzere, öğrencilerin aldıkları derslerin içerik bakımından yeterliliği ve derslerde çektikleri güçlükleri belirlemeyi hedeflemiştir. Bu hedefler doğrultusunda ikinci bölümün ilk sorusunda öğrencilere derslerin içeriklerinin kendilerini gelecekte edinmeyi düşündükleri mesleklere hazırladığını düşünüp düşünmedikleri sorulmuş, yanıtları hayır ise de neden bu şekilde düşündüklerini belirtmeleri istenmiştir. Aşağıda verilen tabloda görüldüğü üzere, öğrenciler ders içeriklerinin kendilerini mesleklerine büyük oranda hazırladığını düşünse de İngilizce öğrencilerinden yaklaşık beşte birlik bir oran, Kimya öğrencilerinden üçte birlik bir oran öyle olmadığını belirtmiştir.

10. Tablo Derslerin öğrencileri mesleğe hazırlayıcılığı

Ders içeriklerinin mesleğe hazırlayıcılığı	İngilizce	%	Kimya	%
Evet	76	81	64	68
Hayır	18	19	30	32
Toplam	94	100	94	100

Olumsuz yanıt veren öğrencilerin birçoğu neden böyle düşündüklerini belirtmemekle beraber birkaç kişi tarafından sunulan yanıtlar arasında uygulamaya az yer verilmesi ve yeterince örnek sunulmaması yer almıştır. Katılımcılardan kimlik bilgileri istenmemiş olmasına karşın, nedenleri yazmaktan çekindikleri verilen az sayıda cevaptan çıkarılmıştır.

İkinci soru, dersler ve içeriklerinin alanlarıyla ilgili teknoloji ve/ya yenilikleri içermesine odaklanmıştır. İçerdiğini söyleyen öğrencilerin bu derslerin adını vermesi de istenmiştir. Sonuçların yer aldığı tablodan da görüleceği gibi İngilizce öğrencilerinin yüzde 53'ü, Kimya öğrencilerinin yüzde 40'ı içermediğini belirtmiştir. Kimyanın teknoloji ve yeniliklere daha çok yer vermesi dolayısıyla olumlu yanıtların yüksek olması şartı değilken, teknoloji kullanımı ve yeni çözümleme yöntemlerinin özellikle son on yıllık dilimde arttığı İngilizcede sonucun düşük olması düşündürücüdür.

11. Tablo Derslerin teknoloji ve yenilikleri içermesi

Teknoloji ve yenilikleri içirme	İngilizce	%	Kimya	%
Evet	44	47	54	60
Hayır	49	53	36	40
Toplam	93	100	90	100

Teknoloji ve yenilik içeren dersler için sunulan örnekler her iki alan için yoğunlukla uygulamalı dersleri içermektedir. İngilizce için fonetik, araştırma teknikleri, ikinci dil edinimi, mitoloji ve bilgisayarlı dil öğretim derslerinin adları verilirken, kimya için biyosensör, nanoteknoloji, dna sentezi, analitik kimya, elyaf kimyası gibi deneysel ve teçhizat kullanımının gerektiği dersler veya alanlar listelenmiştir.

Bu bölümdeki üçüncü soru derslerin öğrencileri kendi başlarına araştırma yürütmeye yöneltip yöneltmediğidir. Yanıtın olumlu olması durumunda bunun nasıl yapıldığını belirtmeleri istenmiştir. Veri çözümlenmelerinden elde edilen sonuçlar derslerin araştırmaya teşvik ediciliğinin ilginç bir şekilde İngiliz Dili ve Edebiyatı alanında yüzde 91 olurken Kimya’da yüzde 61’de kalmıştır.

12. Tablo Derslerin öğrencileri araştırmaya teşvik ediciliği

Araştırmaya teşvik	İngilizce	%	Kimya	%
Evet	86	91	57	61
Hayır	8	9	37	39
Toplam	94	100	94	100

İngilizce öğrencileri proje çalışmaları, araştırma ve okuma yoluyla bilgilerini artırma, ilgi çekici konuları araştırmaya yöneltilme, İngiliz yazınıyla ilgili olarak yazarları araştırmaya yönlendirilirken, Kimya öğrencileri laboratuvar dersleri ve grup çalışmalarıyla araştırma yaptıklarını bildirmiştir.

13. Tablo Öğrencilerin araştırmaya teşvik edilme şekilleri

Araştırma etkinlikleri	İngilizce	%
Proje çalışması	29	51
Okuma yapma	11	19
İlgi çekici ve yeni konuları araştırma	7	12
Kişi veya konulara yönelik araştırma	6	11
Grup çalışması	4	7
Toplam	57	100

14. Tablo Öğrencilerin araştırmaya teşvik edilme şekilleri

Araştırma etkinlikleri	Kimya	%
Laboratuvar dersleri	11	65
Grup çalışması	6	35
Toplam	17	100

Beşinci sorunun konusunu öğrencilerin dersler ve içeriklerinden beklentileri oluşturulmuştur. Her iki alana ilişkin olarak aşağıda sunulan sonuçlar, farklı alanlarda öğretim görseller dahi öğrencilerin beklentilerinin aynı olduğunu göstermiştir. İngiliz Dili ve Edebiyatı öğrencileri alana ilişkin geniş bilgi sunan, öğretici, daha fazla uygulamaya, kişisel gelişime, meslekte başarılı olmalarına katkı sağlayacak, yorum yapmayı öğretecek interaktif derslere ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, derslerin sıkıcılıktan uzak eğlenceli geçmesini de istemektedir.

15. Tablo Öğrencilerin dersler ve içeriklerinden beklentileri

Beklentiler	İngilizce	%
Öğretici olması	9	16,3
Becerileri artırması	7	13
Alana ilişkin geniş bilgi sunması	11	20
Yorum yapabilmeyi geliştirmesi	2	3,6
İnteraktif eğitim	4	7,3
Kişisel gelişimi teşvik etmesi	6	11
Meslekte başarı sağlayan	5	9
Uygulamalı	3	5,4
Eğlenceli içerikler	5	9
Diğer	3	5,4
Toplam	55	100

Her iki alanın öğrencilerinin beklentilerinde ortak noktalar olduğu Kimya öğrencilerinin sonuçlarından görülmektedir. Bu öğrenciler daha anlaşılır, meslekte başarı sağlayan, uygulamalı derslerin yanı sıra kişisel gelişimi ön plana çıkaran, karşılıklı etlileşime açık derslerin yapılmasını istemişlerdir.

16. Tablo Öğrencilerin dersler ve içeriklerinden beklentileri

Beklentiler	Kimya	%
Daha kolay ve anlaşılır olması	16	37,2
Yorum yapabilmeyi geliştirmesi	3	7
İnteraktif eğitim	2	4,7
Kişisel gelişimi teşvik etmesi	2	4,7
Meslekte başarı sağlayan	5	11,6
Uygulamalı	7	16,1
Eğlenceli içerikler	2	4,7
Diğer	6	14
Toplam	43	100

Ankettin ikinci bölümünde yer alan son iki soru Likert türü ölçeklemeye göre hazırlanmıştır. Bunlardan ilki öğrencilerin derslerde karşılaştıkları güçlüklerin sıklığını diğeri ise bu güçlüklerle baş etmek için başvurdukları kaynakların kullanım sıklığını araştırmıştır. Çalışmada yer alan iki bölüm öğrencilerinin karşılaştıkları zorluğu gösteren tablolar aşağıda sunulmaktadır. Tablodaki sonuçlardan İngilizce öğrencilerinin terim ve konularla ilgili karşılaştıkları zorlukların yüzde ellinin üzerinde olduğu açığa çıkmıştır. Ders kitabı ve kaynaklara ilişkin güçlükler yüzde 43'lik sonuçla üçüncü ve örnekler ise yüzde 33'le son sırada yer almıştır. Öğrencilerin kendi dillerinden farklı bir dil ve kültürü öğrenmelerinden ötürü konu ve terimlerle ilgili sorun yaşadıkları, örneklerin anlaşılmasının ise nispeten daha kolay olduğu anlaşılmıştır. Ders kaynaklarının yaşadıkları sorunları gidermede çok yardımcı olmadığı da sonuçlardan çıkarılmıştır.

17. Tablo İngiliz Dili ve Edebiyatı öğrencileri için zorluk oluşturan alanlar ve sıklıkları

Alanlar	Her zaman		Sık sık		Bazen		Nadiren		Hiç		Toplam
	ÖS	%	ÖS	%	ÖS	%	ÖS	%	ÖS	%	
Konular	0	0	4	4	47	50	36	38	8	8	95
Örnekler	0	0	2	2	29	31	46	48	18	19	95
Terimler	0	0	15	16	50	53	23	24	7	7	95
Ders kitabı ve yardımcı kaynaklar	2	2	12	13	27	28	35	37	19	20	95

Kimya öğrencilerinin karşılaştıkları güçlüklerle gelince, konu her zaman, sık sık ve bazen seçeneklerine verilen cevapların toplam sonuçlarına göre yüzde 83 ile başı çekmiş, örnekler ve terimler yüzde 69'la ikinci, ders kitapları ve kaynaklar yüzde 65'le son sırada bulunmuştur. Ölçek sonuçları kimya öğrencilerinin doğal bilimler bilgisi içeriyor olmasından dolayı alan derslerinin konularını kavramakta zorlandıklarını ve örneklerin konuyu anlamada çok yardımcı olmadığını gün ışığına çıkartmıştır. Aynı şekilde terimleri oturtmakta da öğrencilerin sorun yaşadığı anlaşılmıştır. Bu sorunları çözmeye kaynakların yetersiz kaldığı da aşıkardır.

18. Tablo Kimya öğrencileri için zorluk oluşturan alanlar ve sıklıkları

Alanlar	Her zaman		Sık sık		Bazen		Nadiren		Hiç		Toplam
	ÖS	%	ÖS	%	ÖS	%	ÖS	%	ÖS	%	
Konular	6	6	18	19	54	58	14	15	2	2	94
Örnekler	5	5	17	18	43	46	26	28	3	3	94
Terimler	3	3	23	25	38	41	21	22	8	9	93
Ders kitabı ve yardımcı kaynaklar	6	7	23	25	31	33	28	30	5	5	93

Karşılaştıkları güçlüklerle baş etmek için öğrenciler bir takım öneriler de bulunmuştur. Bunlar arasında kaynak seçiminde kendilerinin görüşünün sorulması, konularının daha anlaşılır ve çok örnekle sunulması yer almıştır. Konunun yanlış anlaşılmasını önlemek amacıyla konu sonunda kısa bir özet sunulmasının yararlı olduğu görüşünü dile getirmişlerdir. Ayrıca, geçmiş konuların zaman zaman gözden geçirilmesinin ve bilgi sunumunda daha fazla algı kanalının etkinleşmesini sağlayacak akıllı tahta, bilgisayar, video, vb. gibi teknolojik araçların kullanımının yararlı olacağını ve bilginin pekişmesini sağlayacağını belirtmişlerdir.

İkinci bölümün son sorusu derste herhangi bir bölümü anlayamadıklarında yararlandıkları kaynakları irdelemiştir. Seçenekler dersin öğretim elemanı, ders kitabı, ansiklopedi, sözlük, vb. referans kaynakları ve yerel ağ sayfaları şeklinde sıralanmıştır. Kendilerinin ekleyeceği kaynaklar olacağı düşüncesiyle de diğer seçeneği en sona açık uçlu kısım olarak eklenmiştir. Bu kaynakları ne kadar sıklıkla kullandıklarının sorgulandığı bu soruya verilen yanıtların dağılımı her iki bölüm için ayrı ayrı sunulmaktadır.

Aşağıdaki tabloda her zaman, sık sık ve bazen seçenekleri göz önüne alındığında İngilizce öğrencileri yerel ağ ve sanal sayfalar (yüzde 96) ile ders kitabını (yüzde 96) bu amaçla oldukça yoğun kullanmış, basılı referans kitapları (yüzde 87) ve dersin öğretim elemanından (yüzde 66) gerekli bilgiyi alma yolunu daha az tercih etmiştir. Bazen seçeneği ise en yüksek dersin öğretim elemanı için işaretlenmiştir. Bu da, öncelikle başka kaynaklardan yararlanmayı seçtiklerini eğer hala sorun yaşıyorlarsa o zaman dersin öğretim elemanına başvurduklarını göstermiştir. Sonuçlar öğrencilerin anlamadıkları konularda kendi başına öğrenme çabası içine girdiklerini açığa çıkarmıştır.

19. Tablo İngilizce öğrencilerinin eksiklerini tamamlamak için yararlandığı kaynaklar

Kaynaklar	Her zaman		Sık sık		Bazen		Nadiren		Hiç		Toplam
	ÖS	%	ÖS	%	ÖS	%	ÖS	%	ÖS	%	
Dersin öğretim elemanı	6	6	25	26,5	29	31	25	27	9	9,5	94
Ders kitabı	32	34	49	52	9	10	3	3	1	1	94
Basılı referans kaynakları (ansiklopediler, sözlükler, vb.)	17	18	37	40	27	29	8	9	4	4	92
Yerel ağ ve sanal sayfalar	48	51	38	40	5	5	3	3	1	1	95

Aynı soru için Kimya öğrencilerinden elde edilen sonuçlarda ders kitapları ilk sırada bulunmuş (yüzde 97), yerel ağ ve sanal sayfalar (yüzde 789) onu takip etmiştir. Referans kaynakları (yüzde 74) ve dersin öğretim elemanından (yüzde 65) daha fazla tercih edilmiştir.

15. Tablo Kimya öğrencilerinin eksiklerini tamamlamak için yararlandığı kaynaklar

Kaynaklar	Her zaman		Sık sık		Bazen		Nadiren		Hiç		Toplam
	ÖS	%	ÖS	%	ÖS	%	ÖS	%	ÖS	%	
Dersin öğretim elemanı	9	10	13	15	36	40	23	26	8	9	89
Ders kitabı	35	37	46	49	10	11	1	1	2	2	94
Basılı referans kaynakları (ansiklopediler, sözlükler, vb.)	10	11	25	28	32	35	14	15	10	11	91
Yerel ağ ve sanal sayfalar	24	26	41	44	18	19	8	9	2	2	93

4. Sonuç

Bu çalışmada sosyal bilimler ve fen bilimleri alanlarında eğitimine devam eden öğrencilerin devam ettikleri derslerle ilgili kaygı, beklenti ve ihtiyaçları araştırılmıştır. Öğrencilere uygulanan ihtiyaç belirleme anketinden elde edilen sonuçlar sunulmuştur. Öğrencilerin gelecekte iş bulma kaygısı yaşadığı ve bu yüzden kendilerini ilave etkinliklerle geliştirmeye çalıştıkları, derslerin kendilerini mesleklerine hazırlamada eksikleri olduğunu düşündüklerini bunun başında da yeterince uygulama yapmaya imkan vermemelerinin geldiği anlaşılmıştır. Öğrenciler konu, örnek ve terimleri anlayamadıklarını ve bu öğelerle ilgili destek almak için farklı kaynaklara yönelindiklerini de belirtmiştir. Bu bulguların ilgili alanlarda program geliştirmede göz önünde tutulmasının önemi açıktır.

KAYNAKÇA

- Ananyeva, M. (2014). A learning curriculum: Toward student-driven pedagogy in the context of adult English for academic purposes, English for Specific Purposes, and workplace English Programs. *TESOL Journal*, 5(1), 8-31.
- Belcher, D. (2006). English for specific purposes: Teaching to perceived needs and imagined futures in worlds of work, study and everyday life. *TESOL Quarterly*, 40(1), 133-156.
- Benesch, S. (1996). Needs analysis and curriculum development in EAP: An example of a critical approach. *TESOL Quarterly*, 30(4), 723-738.
- Ellis, R. (1994). *The study of second language acquisition*. Oxford, Eng.: Oxford University Press.
- Hutchinson, T., & Waters, A. (1987). *English for specific purposes: A learning-centred approach*. Cambridge, Eng.: Cambridge University Press.
- Iwai, T., Kondo, K., Lim, D., Ray, G., Shimizu, H., & Brown, J. D. (1999). Japanese language needs analysis. Retrieved May 12, 2007 from <http://www.nflrc.hawaii.edu/networks/NW13/NW13.pdf>
- Jordan, R.R. (1997). *English for Academic Purposes: A guide and resource book for teachers*. Cambridge, Eng.: Cambridge University Press.
- Long, M. (2005). *Second language needs analysis*. Cambridge, Eng.: Cambridge University Press.
- Nunan, D. (1988). *The learner-centered curriculum: A study in second language teaching*. Cambridge, Eng.: Cambridge University Press.
- Tarone, E., & Yule, G. (1989). *Focus on the language learner: Approaches to identifying and meeting the needs of second language learners*. Oxford, Eng.: Oxford University Press.
- Watanabe, Y. (2006). A needs analysis for a Japanese high school EFL general education curriculum. *Second Language Studies*, 25(1), 83-163.